



**РЕШЕНИЕ**

с. Старое Дрожжаное

**КАРАР**

2020 елның 28 августы

№ 47/4

Татарстан Республикасы  
Чүпрәле муниципаль районы  
Советы каршындагы Яшьләр  
парламенты турындагы  
нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы эшчәнлегенә яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен законнар белән һәм норматив-хокукый жайга салу, яшьләр проблемаларын хәл итү буенча тәкъдимнәр әзерләү, яшьләр өчен законнар чыгару эшчәнлеге күнекмәләрен үзләштерүдә шартлар тудыру һәм Татарстан Республикасы яшьләренә Россия яшьләр парламентаризмы хәрәкәтендә катнашуы максатларында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты турындагы Нигезләмәне расларга (Кушымта).

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советының «Муниципаль Яшьләр парламентын төзү турында» 2015 елның 1 апрелендәге 49/3 номерлы карары үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми интернет-порталында бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башлыгы урынбасары А.Е. Ярухинга йөкләргә.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль  
районы Башлыгы, Татарстан Республикасы  
Чүпрәле муниципаль районы Советы Рәисе:



М.Р. Гафаров

Татарстан Республикасы  
Чүпрәле муниципаль районы  
Советының 2020 елның  
28 августындагы  
47/4 номерлы карары  
белән расланган

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы  
каршындагы Яшьләр парламенты турында  
**НИГЕЗЛӘМӘ**

**I. Гомуми нигезләмәләр**

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты (алга таба – Яшьләр парламенты) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы (алга таба – район Советы) эшчәнлегенә ярдәм итү, яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен законнар белән һәм норматив-хокукый жайга салу, яшьләр проблемаларын хәл итү буенча тәкъдимнәр әзерләү, яшьләр өчен шартлар тудыру, закон чыгару эшчәнлегенә күнекмәләрен үзләштерүдә һәм Татарстан Республикасы яшьләренең Россия яшьләр парламентаризмы хәрәкәтендә катнашуына ярдәм итү максатларында оештырыла.

2. Яшьләр парламенты район Советы каршындагы киңәшмә һәм консультатив орган булып тора һәм үз эшчәнлеген әлеге Нигезләмә һәм яшьләр парламенты регламенты нигезендә башкара.

3. Яшьләр парламенты район Советы вәкаләтләре вакытында формалаша.

**II. Яшьләр парламентының төп бурычлары**

4. Яшьләр парламентының төп бурычлары булып тора:

1) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы территориясендә кулланыла торган, яшьләрнең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылучы норматив хокукый актларны эшлөгәндә яшь гражданның инициативаларын тәкъдим итүдә булышлык күрсәтү;

2) яшьләрнең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре өлкәсендә муниципаль норматив хокукый актларны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү;

3) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының яшьләр хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы норматив хокукый актлары проектларын карауга әзерләү буенча район Советы эшчәнлегендә катнашу;

4) яшьләрнең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы норматив хокукый актлар мониторингын гамәлгә ашыру буенча район Советы эшчәнлегендә катнашу;

5) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы территориясендә



Яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау өлкәсендәге законнарны гамәлгә ашыруга жәмәгать контролен гамәлгә ашыру;

6) Яшьләр даирәсендә яшьләрнең хокукый культурасын һәм юридик грамоталылыгын күтәрүгә һәм актив гражданлык позициясен формалаштыруга юнәлдерелгән агарту һәм аңлату эшләре үткәрү;

7) дәүләт яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру буенча жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында яшь гражданнарның фикерен өйрәнү;

8) ижтимагый әһәмиятле идеяләрен һәм инициативаларны алга этәрү һәм аларга ярдәм итү, тәҗрибә уртаклашу максатларында халыкара, гомумроссия, төбәкара, төбәк һәм жирле яшьләр һәм балалар ижтимагый берләшмәләре белән даими хезмәттәшлекне гамәлгә ашыру;

9) Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты белән мәгълүмати хезмәттәшлекне гамәлгә ашыру;

10) яшьләр парламентын булдыру максатларына туры килә торган һәм законнарға каршы килми торган башка мәсьәләләрен хәл итү.

### III. Яшьләр парламенты составы һәм тәртибе

5. Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче Россия Федерациясе гражданны, яшьләр парламенты әгъзасы буларак, үз вәкаләтләрен раслаган көнне дә кертеп, 18 яшьтән 35 яшькә кадәр яшьләр парламенты әгъзалары була ала.

6. Яшьләр парламенты конкурс нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы яшьләрен тәкъдим итүче 25 кеше арасынан төзелә.

7. Әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән яшьләр вәкилләреннән төзелә торган Яшьләр парламентының персонал составы Татарстан Республикасы территориясендә Яшьләр парламентын төзү буенча әлеге Нигезләмәгә кушымта булып торучы конкурс турындагы нигезләмә нигезендә үткәрелә торган конкурс нәтиҗәләре буенча билгеләнә.

8. Яшьләр парламенты составына Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзалары керә. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзаларын, тиешле муниципаль берәмлек яшьләрен тәкъдим итүче әгъзаларны яшьләр парламенты составына кертү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

9. Яшьләр парламенты әгъзалары булып 35 яшькә кадәрге район Советы депутатлары катнаша ала. Район Советы депутатларын Яшьләр парламенты составына кертү конкурстан тыш башкарыла.

10. Яшьләр парламенты составына керү нияте турында гариза вәкиллеке орган депутаты тарафыннан яшьләр парламенты Советына жиберелә.

11. Район Советында фракциягә ия партия вәкиле (алга таба – партия вәкиле) Яшьләр парламенты әгъзасы була ала. Вәкиллеке органга сайлауларда тиешле партия кандидатлары исемлегенә составына кергән Яшьләр парламенты составына кертелгән көнне дә кертеп, 35 яшькә кадәрге Россия Федерациясе гражданы партия вәкиле була ала. Яшьләр парламенты составына партия



вәкилләрен кертү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

12. Яшьләр парламенты составына партия вәкилен кертү партиянең вәкиленең шәхси гаризасы һәм район Советында тиешле фракциянең документаль рәсмиләштерелгән карары нигезендә Яшьләр парламенты Советы тарафыннан гамәлгә ашырыла. Яшьләр парламенты составына партиянең бер вәкиле кертелә.

13. Алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты Советы әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында билгеләнгән кеше санын, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзалары санын, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы яшьләрен, район Советы депутатларын һәм конкурстан тыш составка кертелгән партия вәкилләрен исәпкә ала һәм яшьләр парламенты әгъзаларының вәкаләтләрен раслый. Беренче чакырылыш Яшьләр парламентының йомгаклау составын билгеләү һәм аның әгъзаларының вәкаләтләрен раслау район Советы тарафыннан башкарыла.

14. Үз кандидатурасын тәкъдим иткән яшьләр парламенты әгъзасы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, әлеге Нигезләмәнең 6 пункты нигезендә, яшьләр парламенты әгъзасы итеп, тиешле исемлек буенча иң күп тавыш жыйган кандидат билгеләнә. Күрсәтелгән карар Яшьләр парламенты Советы тарафыннан 10 көн дәвамында кабул ителә.

15. Әлеге нигезләмәнең 14 пунктында күрсәтелгән исемлектә, иң күп тавыш алган башка кандидатлар булмаган очракта, яшьләр парламенты әгъзаларын сайлау әлеге Нигезләмә нигезендә конкурс уздыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

16. Конкурс нәтижеләре буенча Яшьләр парламенты әгъзалары саны әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында билгеләнгән санга туры килмәсә, яшьләр парламенты әгъзаларының житмәгән санын сайлау әлеге Нигезләмә нигезендә конкурс үткөрү юлы белән гамәлгә ашырыла.

17. Яшьләр парламенты Регламентында каралган очракларда Яшьләр парламенты әгъзасы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла.

#### IV. Яшьләр парламенты эшен оештыру

18. Яшьләр парламентының беренче утырышы алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты Советы (беренче чакырылыш Яшьләр парламентының беренче утырышы - район Советы) тарафыннан чакырыла.

19. Яшьләр парламентының беренче утырышын алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты рәисе (беренче чакырылыш Яшьләр парламентының беренче утырышын – район Советы вәкиле) ачып жибәрә.

20. Беренче утырышта Яшьләр парламенты әгъзалары ачык тавыш бирү белән яшьләр парламенты әгъзалары арасынан рәисне, Рәис урынбасарларын, жаваплы Сәркатипне сайлыйлар, Яшьләр парламенты Советының санлы составын билгелиләр һәм аның әгъзаларын сайлыйлар, Яшьләр парламенты комиссияләрен төзиләр һәм аларның рәисләрен сайлыйлар. Яшьләр парламенты рәисләренә кандидатлар үз программаларын тәкъдим итәргә тиеш.

Яшьләр парламенты рәисе урынбасарларының саны Яшьләр

парламенты Рәисе тәкъдиме белән билгеләнә.

21. Яшьләр парламенты утырышы, әгәр анда яшьләр парламенты әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә яртысы катнашса, тулы хокуклы була.

22. Яшьләр парламенты үз эшчәнлеге юнәлешләре буенча эшче һәм эксперт төркемнәре төзәргә, тәкъдимнәр эшләргә һәм кабул итәргә, аларны район Советына һәм жирле үзидарә органнарына жиберергә хокуклы.

23. Яшьләр парламенты карары Яшьләр парламенты әгъзаларының, шулай ук аның составына кертелгән Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзаларының күпчелеге аның өчен тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

24. Яшьләр парламенты советын Яшьләр парламенты Рәисе җитәкли, аның вәкаләтләре Яшьләр парламенты регламенты белән билгеләнә.

25. Яшьләр парламенты Советы:

1) Яшьләр парламенты һәм аның комиссияләре эшен оештыра һәм координацияли;

2) Яшьләр парламенты регламентын эшли һәм аны яшьләр парламенты раславына тәкъдим итә;

3) чираттагы елга Яшьләр парламентының эш планнарын эшли һәм аларны Яшьләр парламентына раслауга тәкъдим итә;

10) Иҗтимагый палата Регламенты нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

26. Яшьләр парламенты комиссияләре эшен оештыра һәм яшьләр парламенты утырышларында карау өчен үз функцияләренә ярашлы тәкъдимнәр һәм карарлар проектларын әзерли.

27. Яшьләр парламенты эшендә Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы, Дәүләт Советы депутатлары, муниципаль берәмлекләренң вәкилләклә органнары депутатлары, шулай ук чакыру буенча Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары җитәкчеләре, муниципаль берәмлекләренң башкарма комитетлары вәкилләре, Татарстан Республикасы территориясендә эшләүче сәяси партияләр һәм иҗтимагый оешмалар җитәкчеләре, башка вазыйфаи затлар катнаша ала.



Татарстан Республикасы  
Чүпрәле муниципаль  
районы Советы  
каршындагы Яшьләр  
парламенты турындангы  
Нигезләмәгә кушымта

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы  
каршындагы Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс турында  
НИГЕЗЛӘМӘ

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс үткәрүнең гомуми принципларын һәм тәртибен билгели (алга таба - конкурс).

2. Конкурс Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты составын формалаштыру максатларында (алга таба – яшьләр парламенты) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты турындагы Нигезләмәдә (алга таба – район Советы) билгеләнгән кеше санында оештырыла.

II. БӘЙГЕНЕ ОЕШТЫРУЧЫ

3. Конкурсны оештыру һәм үткәрүне оештыру комитеты (алга таба - Комитет) гамәлгә ашыра.

4. Комитет составы паритет нигезендә район Советы, алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты вәкилләре (беренче чакырылыш Яшьләр парламенты - район Советы вәкилләре), Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты вәкилләре арасыннан төзелә.

5. Комитет составы, шул исәптән аның Рәисе, алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән раслана (беренче чакырылыш Яшьләр парламентын формалаштыру буенча Комитетка – район Советы карары белән). Комитет саны 3 кешедән дә ким була алмый.

6. Комитет:

1) конкурста Интернет челтәрендәге сайтта катнашуга заявкалар кабул итә - конкурсның рәсми мәгълүмат ресурсы булган <http://molparlament.tatar> (алга таба - мәгълүмати сайт);

2) конкурста катнашучылар белән үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра;

3) конкурстка йомгак ясый;

4) әлеге Нигезләмәдә каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

7. Комитет утырышы, әгәр анда Комитетның расланган әгъзаларының яртысыннан артыгы катнашса, хокуклы дип санала.

8. Комитет карары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, комитет рәисе тавышы хәлиткеч

булып тора.

9. Комитет вәкаләтләре Яшьләр парламентының йомгаклау составы расланганнан соң туктатыла.

### III. КОНКУРСНЫ ҮТКӘРҮ ШАРТЛАРЫ ҺӘМ ТӘРТИБЕ

10. Конкурсны игълан итү, шул исәптән аны үткәрү вакыты турында карар алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты тарафыннан кабул ителә. Беренче чакырылыш Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс игълан итү турындагы карар, шул исәптән конкурс уздыру сроклары турындагы карар район Советы тарафыннан кабул ителә.

11. Конкурсны игълан итү турында карар, конкурсны үткәрү шартлары һәм сроклары турында мәгълүмат Комитет тарафыннан конкурсны мәгълүмати сайтта игълан итү турында Карар кабул ителгәннән соң биш эш көне эчендә урнаштырыла, шулай ук Интернет челтәрендәге вәкиллеке органның рәсми сайтында урнаштыру өчен жиберелә.

12. Яшьләр парламенты әгъзаларына кандидатлар Яшьләр парламенты турындагы Нигезләмәнең 5 пункты белән билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

Конкурста яшьләр парламенты әгъзаларына кандидатлар буларак алынмаган (түләнмәгән) хөкем ителгән, шулай ук административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексының 20.3 һәм 20.29 статьяларында каралган административ хокук бозулар өчен административ җаваплылыкка тартылган (жәлеп ителгән) затлар катнаша алмый.

13. Конкурс этаплап үткәрелә.

14. Конкурсның беренче этабы Конкурста катнашырга теләк белдергән гражданнар тарафыннан гаризалар кабул итүне үз эченә ала.

15. Гаризалар электрон рәвештә Мәгълүмати сайтка тапшырыла;

16. Гариза составына керә:

1) алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән (беренче чакырылыш Яшьләр парламенты составын формалаштырганда - район Советы карары белән) билгеләнгән форма буенча шәхси гариза;

2) алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән (беренче чакырылыш Яшьләр парламенты составын формалаштырганда - район Советы карары белән) билгеләнгән форма буенча шәхси гариза; Анкетада конкурста катнашу өчен үз кандидатурасын тәкъдим иткән гражданның әлегә Нигезләмәнең 12 пунктында күрсәтелгән таләпләргә туры килү-килмәүне билгеләргә мөмкинлек бирүче белешмәләр мәжбүри рәвештә күрсәтелергә тиеш;

- шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалык;

17. Конкурста катнашу өчен гражданнар заявкалары турыдан-туры Комитет тарафыннан кабул ителә.

18. Тапшырылган (жиберелгән) гаризалар Комитет тарафыннан тикшерелә. Тикшерү нәтижәләре буенча Комитет гариза кабул итү һәм конкурсның киләсе этабында катнашу өчен рөхсәт алу турында Карар кабул итә. Киләсе этапта



катнашу рөхсәте Яшьләр парламенты эгъзасына кандидат статусын ала (алга таба - кандидат).

19. Конкурсның икенче этабы яшьләр парламенты составын формалаштыру буенча конкурс тавыш бирүенә яшьләрне жәлеп итү буенча кандидатлар катнашында чаралар үткәрүне үз эченә ала.

20. Комитет кандидатлар катнашында чаралар исемлеген формалаштыра. Һәр кандидат кандидат мөстәкыйль рәвештә билгеләнә торган бер чарада катнашырга тиеш. Чарада кандидат катнашмаган очракта, Комитет аны конкурста катнашудан читләштерә.

Кандидат законнарға каршы килми торган чараларны үз ярдәмендә мөстәкыйль рәвештә үткәрергә хокуклы.

21. Өченче этап кандидатлар өчен тавыш бирү үткәрүдән гыйбарәт.

22. Кандидатлар өчен тавыш бирү Интернет челтәре сайтында башкарыла <https://open.tatarstan.ru/polls> (алга таба-тавыш бирү сайты).

23. Тавыш бирүдә Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче 14 яшьтән 35 яшькә кадәр (алга таба - тавыш бирүдә катнашучы) Россия Федерациясе гражданны катнаша ала.

24. Тавыш бирүдә катнашучы кандидатларның чикләнмәгән саны өчен тавыш бирергә хокуклы. Бу чакта Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районынан кандидат өчен бары тик Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы территориясендә яшәүче тавыш бирүдә катнашучы гына тавыш бирергә хокуклы.

25. Тавыш бирүдә катнашучы кандидатлар өчен бер генә тапкыр тавыш бирергә хокуклы.

26. Дүртенче этап конкурсның тавыш бирү нәтижәләрен игълан итү һәм бастыруны үз эченә ала.

27. Конкурста Татарстан Республикасының тиешле муниципаль берәмлегендә иң күп тавыш жыйган кандидатлар жиңүче дип танылды.

28. Тавыш бирү нәтижәләре мәгълүмати сайтта урнаштырыла <http://molparlament.tatar>.

29. Конкурсны үткәрү вакыты, шул исәптән конкурсның һәр этабы вакыты, конкурсны үткәрү турындагы карарда билгеләнә.